

pod redakcją
Tomasza Domańskiego
Alicji Stępień-Kuczyńskiej
Agaty Włodarskiej-Frykowskiej

INTERNACJONALIZACJA POLSKICH OŚRODKÓW POLITOLOGICZNYCH

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

pod redakcją
Tomasza Domańskiego
Alicji Stępień-Kuczyńskiej
Agaty Włodarskiej-Frykowskiej

INTERNACJONALIZACJA POLSKICH OŚRODKÓW POLITOLOGICZNYCH

Tomasz Domański – Uniwersytet Łódzki
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych
Katedra Marketingu Międzynarodowego i Dystrybucji, 90-131 Łódź, ul. Narutowicza 59a

Alicja Stępień-Kuczyńska, Agata Włodarska-Frykowska – Uniwersytet Łódzki
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych, Katedra Systemów Politycznych
90-131 Łódź, ul. Lindleya 3

RECENZENT

Teresa Łoś-Nowak

REDAKTOR INICJUJĄCY

Agnieszka Kałowska

OPRACOWANIE REDAKCYJNE

Ewa Siwińska

SKŁAD I ŁAMANIE

AGENT PR

KOREKTA I TŁUMACZENIE TEKSTÓW W JĘZYKU ANGIELSKIM

Agata Włodarska-Frykowska, Paweł Stępień

PROJEKT STRON TYTUŁOWYCH

Stämpfli Polska Sp. z o.o.

PROJEKT OKŁADKI

Michał Pierzgalski

Publikacja sfinansowana przez Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych UŁ

© Copyright by Authors, Łódź 2017

© Copyright for this edition by Uniwersytet Łódzki, Łódź 2017

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

Wydanie I. W.08132.17.0.K

Ark. wyd. 12,0; ark. druk. 12,0

ISBN 978-83-8088-741-1

e-ISBN 978-83-8088-742-8

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego

90-131 Łódź, ul. Lindleya 8

www.wydawnictwo.uni.lodz.pl

e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl

tel. (42) 665 58 63

Spis treści

Wstęp	9
Introduction	15

Część I

Politologia: Nauka – badania – kształcenie	19
Andrzej Chodubski – Kierunki i specyfika współczesnych badań politologicznych w Polsce	21
Barbara Krauz-Mozer – WYBÓR – czy warto być politologiem?	37
Krzysztof Szewior – Nauczanie na kierunkach politologicznych w Polsce w kontekście oceny jakości kształcenia w latach 2012–2015	51

Część II

Procesy internacjonalizacji uczelni wyższych	61
Tomasz Domański – Internacjonalizacja polskich uczelni wyższych	63
Marek Pietraś – Umiejdzynarodowienie szkolnictwa wyższego w Polsce	81
Arkadiusz Żukowski – Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych wobec współczesnych wyzwań internacjonalizacji nauki	97

Część III

Internacjonalizacja: Z doświadczeń polskich ośrodków politologicznych	111
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	113
Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie	117
Uniwersytet Gdański	120
Uniwersytet Śląski w Katowicach	128
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach	134
Uniwersytet Marii-Curie Skłodowskiej w Lublinie	137
Uniwersytet Łódzki	144
Uniwersytet Opolski	148
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	153
Uniwersytet Rzeszowski	159
Uniwersytet Szczeciński	163
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	168
Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	170
Uniwersytet Warszawski	177
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie	184
Uniwersytet Wrocławski	188

Table of contents

Introduction	15
--------------	----

Part I

Political Science: Science – research – education	19
Andrzej Chodubski – Directions and specificity of contemporary political science research in Poland	21
Barbara Krauz-Mozer – A CHOICE – is a degree in political science worth it?	37
Krzysztof Szewior – Teaching political science in Poland in the context of assessing the quality of education in 2012–2015	51

Part II

Internationalization processes of higher education institutions	61
Tomasz Domański – Internationalization of Polish higher education institutions	63
Marek Pietraś – Internationalization of higher education in Poland	81
Arkadiusz Żukowski – Polish Political Science Association facing contemporary challenges of science internationalization	97

Part III

Internationalization: The experience of Polish political science centers	111
Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz	113
Jan Długosz Academy in Częstochowa	117
University of Gdańsk	120
University of Silesia in Katowice	128
Jan Kochanowski University in Kielce	134
Maria Curie –Skłodowska University in Lublin	137
University of Łódź	144
University of Opole	148
Adam Mickiewicz University in Poznań	153
University of Rzeszów	159
University of Szczecin	163
Nicolaus Copernicus University in Toruń	168
University of Warmia and Mazury in Olsztyn	170
University of Warsaw	177
Cardinal Stefan Wyszyński University in Warsaw	184
University of Wrocław	188

WSTĘP

Znaczenie internacjonalizacji w działalności szkół wyższych w Polsce wzrosło po wejściu naszego kraju do Unii Europejskiej. Otworzyła się możliwość realizacji zbliżonego do Zachodu modelu kształcenia w systemie 3+2, rozliczania zajęć w systemie ECTS. W ciągu kilkunastu lat nastąpił wyraźny wzrost poziomu scholaryzacji w szkolnictwie wyższym, umożliwiając polskiej młodzieży niespotykaną dotąd dostępność do wiedzy na poziomie studiów wyższych. Otwarcie granic umożliwiło znacznej części studentów kształcenie poza granicami naszego państwa, głównie w ramach programu Erasmus, a obecnie Erasmus+. Rozwój internacjonalizacji doprowadził do istotnych zmian programowych, uczelnie podjęły bowiem aktywne działania na rzecz zwiększenia potencjału językowego studentów i doktorantów, otwierając specjalizacje w językach obcych, kierunki studiów, a także studia doktoranckie. Na niektórych uczelniach podpisywano umowy z jednostkami z zagranicy w zakresie tworzenia studiów wspólnych i wydawania dyplomów. Inspiracją dla tych działań są zalecenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Dla polskich uczelni szczególnie ważna jest współpraca z uczelniami wschodnioeuropejskimi, z których, zwłaszcza z Ukrainy, przybywa największa liczba studentów, ponad 30 tys. Specjalnie dla studentów z Europy Wschodniej i Azji wprowadzono program *Mobility Direct*. Zwiększa się udział polskich uczelni w europejskich programach i sieciach badawczych. Od wielu lat rozwijana jest współpraca z ośrodkami zagranicznymi. Coraz więcej konferencji ma międzynarodowy charakter, a autorzy z zagranicy zamieszczają swoje prace w wydawanych przez nas publikacjach. Wzrasta rola czasopism ukazujących się w językach obcych, a także nasz udział w publikacjach zagranicznych.

Jednostki związane z dyscypliną nauk o polityce – wydziały, instytuty – aktywnie uczestniczą od lat w procesie internacjonalizacji. Jesteśmy obecni we wszystkich przedsięwzięciach środowisk akademickich, w wielu z nich wyróżniamy się, na przykład w problematyce europejskiej, wschodnioeuropejskiej. Od lat jednostki politologiczne współpracują z uczelniami na wszystkich kontynentach: podejmują działania badawcze, wspólnie organizują konferencje, wydają publikacje. W procesie kształcenia w polskich ośrodkach politologicznych coraz większą rolę odgrywa wymiana studentów i pracowników. Powstają międzynarodowe centra badawcze.

O zainteresowaniu tą problematyką świadczy jej ciągła obecność na licznych spotkaniach środowiskowych, kongresach politologicznych, w działaniach Komitetu Nauk Politycznych PAN, Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych, a ostatnio także Polskiego Towarzystwa Stosunków Międzynarodowych oraz Studiów Europejskich. Podkreślić należy znaczenie dla rozwoju procesu internacjonalizacji Kongresu IPSA w dniach 23–28 lipca 2016 r. w Poznaniu, w którym wzięło udział ponad 2,5 tys. naukowców z całego świata, w tym kilkudziesięciu politologów z Polski.

Problematyka internacjonalizacji w polskich ośrodkach politologicznych była tematem dorocznej konferencji akademickich ośrodków politologicznych na temat: *Politologia w Polsce. Badania – kształcenie – organizacja*, która w dniach 7–8 kwietnia 2016 r. odbyła się w Uniejowie. Organizatorem konferencji był Instytut Studiów Politologicznych, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politologicznych Uniwersytetu Łódzkiego. W konferencji wzięło udział ponad 60 osób, w tym: dziekani, dyrektorzy, członkowie Komitetu Nauk Politycznych PAN, ZG Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych. Konferencję otworzył rektor-elekt UŁ prof. zw. dr hab. Antoni Różalski. Gościliśmy również burmistrza Uniejowa pana Piotra Majera.

Dyskusja koncentrowała się wokół problemów badań politologicznych w panelu, w którym wzięli udział profesorowie: Konstanty Adam Wojtaszczyk (Uniwersytet Warszawski), Andrzej Chodubski (Uniwersytet Gdański), Barbara Krauz-Mozer (Uniwersytet Jagielloński), Grzegorz Janusz (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), Tadeusz Wallas (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Z kolei w panelu o internacjonalizacji badań i systemu kształcenia dyskutowali profesorowie: Andrzej Antoszewski (Uniwersytet Wrocławski), Roman Becker (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), Tomasz Domański (Uniwersytet Łódzki), Krystyna Kujawińska-Courtney (Uniwersytet Łódzki), Teresa Sasińska-Klas (Uniwersytet Jagielloński), Arkadiusz Żukowski (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie).

Wiele miejsca poświęciliśmy kwestii przygotowań do Kongresu IPSA. Te sprawy referowali: dziekan Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prof. T. Wallas, prezes ZG PTNP Roman Becker oraz prof. T. Sasińska-Klas. Ponadto przekazano informacje o działaniach wynikających z prac Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (prof. A. Antoszewski, prof. K.A. Wojtaszczyk) oraz Polskiej Komisji Akredytacyjnej (prof. Krzysztof Szewior, Uniwersytet Warszawski). W ramach panelu

dotyczącego relacji pomiędzy szkołą średnią i uczelnią wyższą uzyskaliśmy informacje dotyczące realizacji olimpiad Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym (prof. K.A. Wojtaszczyk) oraz problemów związanych z przedmiotem wiedza o społeczeństwie (prof. Robert Alberski, Uniwersytet Wrocławski).

W publikacji, którą przekazujemy do rąk Czytelnika, akcentujemy treści odnoszące się do problemu tożsamości politologii i szerzej nauk o polityce oraz internacjonalizacji.

Praca składa się z trzech części: w pierwszej zatytułowanej *Politologia: Nauka – badanie – kształcenie* zamieszczone zostały artykuły profesorów: A. Chodubskiego – *Kierunki i specyfika współczesnych badań politologicznych w Polsce*, B. Krauz-Mozer – *WYBÓR – czy warto być politologiem?* oraz K. Szewiora – *Nauczanie na kierunkach politologicznych w Polsce w kontekście oceny jakości kształcenia w latach 2012–2015*. Część druga: *Procesy internacjonalizacji uczelni wyższych* zawiera artykuły profesorów: T. Domańskiego – *Internacjonalizacja uczelni wyższych*, M. Pietrasia – *Umiędzynarodowienie szkolnictwa wyższego w Polsce* oraz A. Żukowskiego – *Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych wobec współczesnych wyzwań internacjonalizacji nauki*. Na część trzecią: *Internacjonalizacja: Z doświadczeń polskich ośrodków politologicznych* składają się noty informacyjne, które uzyskaliśmy od Koleżanek i Kolegów, na temat internacjonalizacji w ich ośrodkach. Informacje te zostały zamieszczone w porządku alfabetycznym, żałujemy, że nie wszystkie ośrodki przysłały nam materiały.

Redaktorzy dziękują Autorom, którzy zechcieli wziąć udział w naszym przedsięwzięciu. Wyrażamy nadzieję, że treści publikacji będą służyły dalszemu rozwojowi procesu internacjonalizacji i polskiej politologii.

Redaktorzy

Introduction

The importance of internationalization in higher education in Poland increased after joining the European Union. It opened the possibility of implementation of a western model of education in the 3+2 system and taking courses with ECTS credits. Over the past several years there has been a marked increase in the level of scholarisation in higher education, enabling Polish youth to experience unprecedented access to higher education. The opening of borders allowed a significant proportion of students to study abroad, mainly within the framework of the Erasmus programme and now the Erasmus+. The development of internationalization has led to significant curriculum changes, universities have taken active steps to increase the language capacity of students and doctoral students by opening specializations, study programmes and doctoral studies in foreign languages. Some universities have signed agreements with foreign universities to open joint study programmes and diplomas. Inspirations for these activities are the recommendations of the Polish Accreditation Committee. Cooperation with Eastern European universities is particularly important for Polish universities, especially in Ukraine, with the largest number of students, over 30,000. Mobility Direct is an exchange programme that was introduced especially for students from Eastern Europe and Asia. The share of Polish universities in European programmes and research networks is still increasing. Cooperation with foreign centers has been developing for many years. More and more international conferences are being held, and foreign authors are taking part in our publications. The role of Polish scientific journals published in foreign languages is increasing as well as our participation in foreign publications.

Departments connected with the discipline of political science: faculties, institutes have been actively participating in the process of internationalization for years. We are present in all academic ventures and in many of them we stand out in, for example, European, Eastern European issues. For years, political science departments have been cooperating with universities across all continents, undertaking research activities, jointly organized conferences,

publishing publications. In the process of education in Polish political science centers, the exchange of students and employees is increasingly important. The number of international research centers is increasing. Interest in this issue is confirmed by constant presence at numerous meetings, political congresses, the activities of Political Science Committee of the Polish Academy of Sciences, Polish Political Science Association, and lately also Polish International Relations Association and Polish European Studies Association. The organization of the IPSA Congress on 23–28 July in Poznan is a confirmation of the internationalization process development, attended by more than 2,500 scientists from around the world, including dozens of political scientists from Poland.

The issue on internationalization in Polish political science centers was the subject of an annual academic conference: *Political Science in Poland. Research – education – organization* that took place in Uniejów from 7–8 April 2016. The conference was organized by the Institute of Political Studies, Faculty of International and Political Studies, University of Lodz. The event was attended by over 60 people, including: deans, directors, members of the Political Science Committee of the Polish Academy of Sciences, the board of Polish Political Science Association. The conference was opened by the Rector of University of Lodz, professor Antoni Różalski. We hosted the vice-mayor of Uniejów, Piotr Majer.

The discussion focused on the problems of political science research, the panel was attended by professors: Konstanty Adam Wojtaszczyk (University of Warsaw), Andrzej Chodubski (University of Gdańsk), Barbara Krauz-Mozer (Jagiellonian University), Grzegorz Janusz (Maria Curie-Skłodowska University in Lublin), Tadeusz Wallas (Adam Mickiewicz University in Poznan). Internationalization processes of research and education system were discussed by professors: Andrzej Antoszewski (University of Wrocław), Roman Becker (Nicolaus Copernicus University in Toruń), Tomasz Domański (University of Łódź), Krystyna Kujawińska-Courtney (University of Łódź), Teresa Sasińska-Klas (Jagiellonian University), Arkadiusz Żukowski (University of Warmia and Mazury in Olsztyn). We devoted a lot of time to discuss preparation for the IPSA Congress, the details were presented by the dean of the Faculty of Journalism and Political Science of the University Adam Mickiewicz in Poznan, professor T. Wallas, President of Polish Political Science Assotiation, professor Roman Becker and professor T. Sasińska-Klas.

Additionally, participants of the conference were provided with information on actions resulting from work of the Central Commission for Degrees and Titles (Prof. A. Antoszewski, Prof. K.A. Wojtaszczyk) and the Polish Accreditation Commission (Prof. Krzysztof Szewior, Warsaw University). Within the panel on relations between high schools and universities, we obtained information on the implementation of the Olympiad of Knowledge on Poland and Contemporary World (Prof. Wojtaszczyk) and problems related to the school subject Civil studies (Prof. Robert Alberski, Wroclaw University).

In the publication we convey to the reader, we emphasize the problem of political science identity and internationalization.

The book consists of three parts: the first is entitled *Political science: Science – research – education* with articles of professors: A. Chodubski – *Directions and specificities of contemporary political science research in Poland*, B. Krauz-Mozer – *A CHOICE – is a degree in political science worth it?*, K. Szewior – *Teaching political science in Poland in the context of assessing the quality of education in 2012–2015*. In the second part: *Internationalization processes of higher education institutions*, we have published the articles of professors: T. Domański – *Internationalization of Polish higher education institutions*, M. Pietraś – *Internationalization of higher education in Poland* and A. Żukowski – *Polish Political Science Association facing contemporary challenges of science internationalization*. The third part: *Internationalization: The experience of Polish political science centers* – consists of information we received from Colleagues regarding internationalization of their departments. Information in this part was placed in alphabetical order, we regret that not all centers sent us materials.

The editors would like to thank to the authors who took part in the project. We hope that the content of the publication will serve to further develop of the process of internationalization of Polish political science.

Editors